

статус функціонування партнерів УІСТТ та їх механізм взаємодії з іншими суб'єктами мережі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козаченко В. Я. Сучасний стан мереж трансферу технологій за кордоном та проблеми їх розвитку в Україні / В. Я. Козаченко // Вісник Національного університету «Львівська Політехніка». Л. – 2010. – № 694. – С. 162–173.
2. Регламент роботи Української інтегрованої системи трансферу технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступ : <http://untt.com.ua/ua/materials/support/dokumenti/reglament-roboti-mttu>.

Новіков Євген Андрійович – молодший науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

О. В. Пархоменко, В. Д. Пархоменко

ІННОВАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК УНІВЕРСАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ПЛАТФОРМА СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Світовий постіндустріальний соціально-економічний розвиток характеризується переходом від індустріальної епохи, до постіндустріальної, що зумовлено становленням нового технологічного способу виробництва, подальшого поглиблення суспільного поділу праці та інтернаціоналізації соціального і господарського життя, якісно новим рівнем продуктивних сил. Вирішальну роль в постіндустріальній економіці відводиться інформації, знанням, інтелектуальній праці, з якими пов'язують подальший розвиток панування економіки знань.

Сучасна економічна наука приділяє багато уваги інноваційній діяльності. Запропоновано багато підходів щодо визначення ролі інноваційної системи у формуванні економіки знань. В науковій літературі є багато різних словосполучень, які пов'язані з інноваційною діяльністю, наприклад: інноваційна система, інноваційна економіка, інноваційна продукція, національна інноваційна система, інноваційні процеси, інноваційна культура тощо.

Нажаль ще і сьогодні чіткого визначення однозначного тлумачення цих видів діяльності ще не має. Але всі дослідники дотримуються дум-

ки, що інноваційні процеси є важливими і що вони об'єднуються навколо поняття «інновація». Експерти США визначили, що створена ними національна інноваційна система має набагато більше значення ніж такі досягнення як політ в космос, як можливості генної інженерії, використання ядерної енергії. Національна інноваційна система США відповідає науково-практичним вимогам функціонування постіндустріальної економіки і побудована на поєднанні реалізації творчих можливостей як окремої людини так і всього суспільства [1].

Кожна країна будує свою національну інноваційну систему з урахуванням своїх особливостей і можливостей розвитку. Сьогодні більшість сучасних дослідників вважають, що національна інноваційна система – це сукупність державних, приватних та громадських організацій, а також механізмів їх взаємодії, в рамках яких здійснюється діяльність по створенню, зберіганню та розповсюдженню нових знань і технологій [2]. Національна інноваційна система формує таку систему взаємин між наукою, промисловістю та суспільством, коли інновації є основою розвитку економіки і суспільства. В усіх розвинених країнах така система існує, в Україні, нажаль, її немає.

Центром інноваційного розвитку є інновації, які, як правило, зареєстровані і захищаються системою інтелектуальної власності, стратегія розвитку якої в нашій країні відсутня. Всесвітня організація інтелектуальної власності у 2008 році оприлюднила « Керівництво по розробленню стратегії в галузі інтелектуальної власності в країнах з перехідною економікою». Такі країни, як: Молдова, Грузія, Казахстан тощо вже розробили національні стратегії. Україна – ні. Відсутність стратегії розвитку в нашій країні системи інтелектуальної власності теж стримує інноваційний соціально-економічний розвиток [3].

В Україні працює більше ніж 1200 наукових організацій, в яких працюють десятки тисяч наукових співробітників, які мають ступінь кандидата і доктора наук [4]. На кінець 2014 року в нашій країні діють більше ніж 26000 патентів на винаходи. Це свідчить про наявність в Україні значного інноваційного потенціалу. В той же самий час інноваційна продукція в загальному обсязі реалізованої промислової продукції за період з 2007 по 2014 роки скоротилася з 6,7% до 2, 5% [5].

По даним Світового економічного форуму у 2014–2015 роках по технологічній готовності України займає тільки 85 місце серед 144 країн (серед країн СНД мають показники краще, ніж Україна: Молдова-51

місце, РФ-59, Казахстан-61, Грузія-67, Вірменія-71, Азербайджан-72 і за інноваційними факторами відповідно: Україна-92 місце, РФ-75, Азербайджан-76, Казахстан-89 [6].

Значний інноваційний потенціал з одного боку і низький інноваційний рівень виробництва – з іншої свідчать про те, що цей потенціал має низький КПД використання творчого продукту промисловістю. Впровадження результатів наукових досліджень в промисловість для нашої країни є великою проблемою, у вирішенні якої створення інноваційної системи може відігравати велике значення.

Для зменшення розриву між можливостями створеного творчого продукту і кількості, яке впроваджено в народне господарство, необхідно при формуванні інноваційної системи знаходити компроміс між індивідуумом і соціумом. Компроміс необхідний для реалізації принципу природної синергії, який є двигуном безкінечного розвитку всіх систем і в тому числі і соціальної. Принципом розвитку є об'єднання протиріч в єдність шляхом визначення мети або цілі [8].

Перераховані особливості можуть бути реалізовані на використанні можливостей підсистем інноваційної системи, а це може бути реалізовано, якщо інноваційна система почне виконувати функцію *універсальної технологічної платформи* для створення і реалізації творчого продукту і переведення його в продукцію для задоволення потреб суспільства і створення економіки знань.

На наш погляд організаційно-технологічна основа інноваційної системи складається з *когнітивної і структурної* складових. Когнітивна частина виконує функцію *об'єкта* діяльності, а структурна складова відповідає за різнопланову предметну діяльність, а тому когнітивна і структурна складові є також базовою основою формування інтелектуального капіталу, взаємодії систем «інформація-знання» і «суспільство-людина», створення умов для творчості окремої людини з одночасною вигодою для суспільства, формування і функціонування системи інтелектуальної праці і системи підготовки кадрів для інноваційної діяльності. Ось чому інформаційно-знаневий підхід до розуміння структури інноваційної діяльності постіндустріальної економіки нами побудовано на визнанні інноваційної системи як технологічної платформи для створення і втілення нового знання в суспільну практику.

Ми дотримуємося думки, що при формуванні національної інноваційної системи *науково-методологічною* основою повинна стати взаємо-

дія системи «інформація-знання» з системою «суспільство людина». Кожна країна має свою нормативно-правову основу, свою інформаційну базу, свої телекомунікаційні можливості тощо, які повинні бути враховані при створенні національної інноваційної системи. Ці особливості впливають на оптимальну взаємодію названих систем.

Інструментарієм технологічної реалізації інноваційної системи є наступні види діяльності: формування і використання інтелектуального капіталу, створення і функціонування системи інтелектуальної власності і кадрове забезпечення функціонування інноваційної системи. Перераховані види діяльності об'єднані когнітивною складовою, а предметні функції в інноваційній системі, виконує кожен вид діяльності самостійно, а саме:

- інтелектуальний капітал спрямовується на формування творчої особистості і створення умов для реалізації творчих можливостей людини;
- інтелектуальна власність спрямована на реєстрацію, охорону і захист творчого продукту;
- система підготовки кадрів забезпечує інноваційну систему спеціалістами відповідно предметів діяльності структурних складових;
- взаємодія системи «інформація-знання» з системою «суспільство-людина» виконує науково-методологічну функцію інформаційно-знаневої моделі інноваційної системи. Основною умовою такої взаємодії систем є досягнення компромісу між суспільством і людиною».

Таким чином, економіка знань формується на науково-методологічній базі, яку виконує взаємодія економічної і соціальної систем, а універсальну організаційно-технологічну платформу виконує національна інноваційна система.

ЛІТЕРАТУРА

1. Морозов А. А. Владеющий инновацией – владеет будущим / Анатолий Морозов, Владимир Джелали // Энергия инноваций. – 2004. – № 1. – С. 27–34.
2. НТР и мировая политика. – М. : МГИМО. Университет, 2010. – 252 с.
3. World intellectual property organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wipo.int/idevelopment/en/strategies/national_ip_strategies.html.
4. Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України. – К.: АІСД, 2013. – 71 с.
5. Державний департамент інтелектуальної власності: Річний звіт за 2014 рік. – К.: Держ. деп. інтел. власн., 2014. – 59 с.

6. The Global Competitiveness Report 2014–2015// World Economic Forum [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015/>. – Доступ 29/09/2015.
7. Пархоменко О.В. Інформація і знання:теоретичні основи :підручник для студентів вищих навчальних закладів / О .В. Пархоменко. – Хмельницький: ХмЦНП, 2012. – 272 с.

*Пархоменко Олексій Володимирович – к.е.н., доцент, доцент
ІВ НУ «ОЮА» в м. Києві;*

*Пархоменко Володимир Дмитрович – д.т.н., професор, зав. кафедри
ІВ НУ «ОЮА» в м. Києві*

А.В. Стріжкова

ПРАВОВА ПРИРОДА ВІРТУАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Мережа Інтернет вже стала традиційним середовищем суспільних відносин, для упорядкування діяльності в якому діють безліч саморегульованих організацій різного спрямування. Виникнення та діяльність таких організацій пояснюється специфікою глобальної мережі.

Для правників питання правового урегулювання ІТ-сфери з самого початку постало дискусійним, оскільки відносини, які складаються в мережі Інтернет, можуть носити як правовий, так і неправовий характер. У спробах запровадити правове регулювання тієї чи іншої сфери відносин в глобальній мережі виникає питання щодо такої необхідності у кожному конкретному випадку.

Оскільки суспільні відносини розвиваються динамічно, особливо у мережі Інтернет, ключові суб'єкти ІТ-сфери, не чекаючи державного регулювання, почали самоорганізовуватися з метою упорядкування деяких груп відносин, стандартизації у виробництві певних товарів, наданні послуг, пов'язаних з мережею Інтернет тощо. Одним із шляхів є об'єднання у саморегульовні організації за певним видом підприємницької та/або професійної діяльності. Вітчизняні вчені визначають саморегульовні організації (далі – СРО) як юридичні особи, «що утворюються для досягнення цілей, не пов'язаних із отриманням прибутку і подальшим його розподілом між членами, і засновані на підставі об'єднання